

16-11-20

• Χαρακτηριστικό πολυώνυμο της ομογενούς χ.δ.ε.:

- Η γενική περίπτωση της ομογενούς Ε με σταθερούς συντελεστές:

$a_n, a_{n-1}, \dots, a_1, a_0$ σταθερές.

$$a_n y^{(n)}(t) + \dots + a_1 y'(t) + a_0 y(t) = 0, a_n \neq 0, t \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow y(t) = e^{\lambda t} \rightarrow a_n \lambda^n e^{\lambda t} + a_{n-1} \lambda^{n-1} e^{\lambda t} + \dots + a_1 e^{\lambda t} \cdot \lambda + a_0 e^{\lambda t} = 0, t \in \mathbb{R}$$

Ορισμός: Το πολυώνυμο $p(\lambda) = a_n \lambda^n + a_{n-1} \lambda^{n-1} + \dots + a_1 \lambda + a_0, t \in \mathbb{R}$ καλείται χαρακτηριστικό πολυώνυμο της ομογενούς χ.δ.ε. (Ε^ο)

Θεώρημα (19): Αν $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_s$ είναι ρίζες του χαρακτηριστικού πολυωνύμου p της ομογενούς χ.δ.ε. (Ε^ο) με πολλαπλότητες m_1, \dots, m_s αντίστοιχα, τότε οι συναρτήσεις:

$$y_{ij} = t^j e^{\lambda_i t}, t \in \mathbb{R} \quad (j = 0, 1, \dots, m_i - 1, i = 1, \dots, s)$$

αποτελούν ένα βασικό σύνολο λύσεων της ομογενούς χ.δ.ε. (Ε^ο)

Απόδειξη: Άσκηση

(Πχ)

Άσκηση 13ii, σελ. 113: Να επιλυθεί η εξίσωση $y''' - 7y'' + 5y' + y = 0$

Λύση: Είναι $p(\lambda) = \lambda^3 - 7\lambda^2 + 5\lambda + 1 = \lambda^2(\lambda - 1) - 5\lambda(\lambda - 1) - (\lambda - 1)(\lambda + 1) =$
 $= (\lambda - 1)(\lambda^2 - 6\lambda - 1)$, απ' όπου έχουμε:

$$\lambda_1 = 1, m_1 = 1, \lambda_2 = 3 - \sqrt{10}, m_2 = 1, \lambda_3 = 3 + \sqrt{10}, m_3 = 1.$$

και συνεπώς, ένα βασικό σύνολο λύσεων της εξίσωσης είναι το:

$$S = \{ e^t, e^{(3-\sqrt{10})t}, e^{(3+\sqrt{10})t}, t \in \mathbb{R} \}.$$

Άσκηση 9i, σελ. 113: Να επιλυθεί το π.α.τ.: $y''' - y'' = 0$ με

$$y(0) = 1, y'(0) = 3, y''(0) = 2.$$

Λύση: Είναι $p(\lambda) = \lambda^3 - \lambda^2 = \lambda^2(\lambda - 1) \rightarrow$

$$\lambda_1 = 0, m_1 = 2, \lambda_2 = 1, m_2 = 1$$

και συνεπώς, ένα βασικό σύνολο λύσεων της εξίσωσης είναι το:

$$S = \{e^0, te^0, e^t \mid t \in \mathbb{R}\} = \{1, t, e^t\}.$$

Για $y(t) = c_1 + c_2 t + c_3 e^t$, έχουμε:

$$y(0) = 1 \Rightarrow c_1 + c_2 = 1.$$

$$y'(0) = 3 \Rightarrow c_2 + c_3 = 3.$$

$$y''(0) = 2 \Rightarrow c_3 = 2.$$

- Ομογενείς γ.δ.ε. με πραγματικούς συντελεστές: Βασικά σύνολα πραγματικών λύσεων.

Θεώρημα (20): Υποθέτουμε ότι οι συντελεστές $a_n, a_{n-1}, \dots, a_1, a_0$

της ομογενούς γ.δ.ε. (E^{δ}) είναι πραγματικοί αριθμοί. Τότε:

(i) Αν y είναι μια λύση της (E^{δ}) τότε και οι πραγματικές συναρτήσεις $\operatorname{Re} y, \operatorname{Im} y$ είναι επίσης λύσεις της εξίσωσης.

(ii) Κάθε λύση της εξίσωσης με πραγματικές αρχικές τιμές είναι πραγματική.

(iii) Αν $\{y_1, \dots, y_n\}$ είναι ένα βασικό σύνολο πραγματικών λύσεων, τότε y είναι μια πραγματική λύση αν-ν υπάρχουν πραγματικές σταθερές $\{c_1, \dots, c_n\}$ τ.ω. $y = c_1 y_1 + \dots + c_n y_n$.

(iv) Αν $\lambda_k = \sigma_k + i\tau_k$ ($k = 1, \dots, r$) με $\sigma_k, \tau_k \in \mathbb{R} \neq 0$ είναι διακεκριμένες λύσεις ρίζες του χαρακτηριστικού πολυώνυμου $p(\lambda)$ της (E^{δ}) με πολλαπλότητες, αντίστοιχα m_1, \dots, m_r και $\lambda_{2r+1}, \dots, \lambda_s$ είναι διακεκριμένες πραγματικές ρίζες του χαρακτηριστικού πολυώνυμου $p(\lambda)$ της (E^{δ}) με πολλαπλότητες, αντίστοιχα m_{2r+1}, \dots, m_s , τότε οι συναρτήσεις:

$$t^j e^{\sigma_k t} \cos(\tau_k t), \quad t \in \mathbb{R} \quad (j=0, 1, \dots, m_k-1, \quad k=1, \dots, r)$$

$$t^j e^{\sigma_k t} \sin(\tau_k t), \quad t \in \mathbb{R} \quad (j=0, 1, \dots, m_k-1, \quad k=1, \dots, r)$$

$$t^j e^{\lambda_k t}, \quad t \in \mathbb{R} \quad (j=0, 1, \dots, m_k-1, \quad k=2r+1, \dots, s)$$

αποτελούν ένα βασικό σύνολο λύσεων της εξίσωσης.

Απόδειξη: (i) Αν $y(t) = \operatorname{Re} y(t) + i \operatorname{Im} y(t)$ είναι μια λύση της (E^n) τότε είναι: $0 = L[y(t)] = L[\operatorname{Re} y(t) + i \operatorname{Im} y(t)] = L[\operatorname{Re} y(t)] + i L[\operatorname{Im} y(t)]$
 $\Rightarrow L[\operatorname{Re} y(t)] = L[\operatorname{Im} y(t)] = 0.$

(ii) Αν $y(t) = \operatorname{Re} y(t) + i \operatorname{Im} y(t)$ είναι μια λύση της (E^n) με $y(t_0) = c_0, \dots, y^{(n-1)}(t_0) = c_{n-1}$, $c_0, \dots, c_{n-1} \in \mathbb{R}$, τότε η πραγματική συνάρτηση $\operatorname{Im} y(t)$ είναι μια λύση της Εξίσωσης για την οποία έχουμε:
 $\operatorname{Im} y(t_0) = 0, \dots, \operatorname{Im} y^{(n-1)}(t_0) = 0 \Rightarrow \operatorname{Im} y \equiv 0$

(iii) Ας είναι $\{y_1, \dots, y_n\}$ ένα βασικό σύνολο πραγματικών λύσεων της (E^n)

(\Leftarrow) Αν $c_1, \dots, c_n \in \mathbb{R}$ τότε προφανώς η συνάρτηση $y = c_1 y_1 + \dots + c_n y_n$ είναι πραγματική λύση της εξίσωσης.

(\Rightarrow) Αν y είναι μια πραγματική λύση της εξίσωσης (E^n) με $y = c_1 y_1 + \dots + c_n y_n$, τότε:

$$0 = \operatorname{Im} y = \operatorname{Im}(c_1 y_1 + \dots + c_n y_n) = y_1 \operatorname{Im}(c_1) + \dots + y_n \operatorname{Im}(c_n)$$

$$\Rightarrow \operatorname{Im} c_1 = \dots = \operatorname{Im} c_n = 0$$

απ' όπου έχουμε ότι οι σταθερές c_1, \dots, c_n είναι πραγματικοί αριθμοί.

(iv) Άσκηση.

(ix) Παράδειγμα: Αν το χαρακτηριστικό πολυώνυμο μιας ομογενούς γ.δ.ε. 13^{ης} τάξης είναι το: $p(\lambda) = (\lambda^2 + 4)^3 (\lambda + 4)^2 (\lambda^2 - 9) \lambda^3$.

Τότε, ένα βασικό σύνολο πραγματικών λύσεων της εξίσωσης αναπτύσσεται από τις συναρτήσεις:

$$t^j \cos 2t \quad (j=0,1,2), \quad \cos 2t, \quad t \cos 2t, \quad t^2 \cos 2t$$

$$t^j \sin 2t \quad (j=0,1,2), \quad \sin 2t, \quad t \sin 2t, \quad t^2 \sin 2t$$

$$e^{-4t}, \quad t e^{-4t}, \quad t^2 e^{-4t}, \quad t^3 e^{-4t}$$

$$e^{-3t}, \quad e^{3t}, \quad e^{-3t}, \quad e^{3t}$$

$$1, t, t^2 \quad (t \in \mathbb{R}), \quad 1, \quad t, \quad t^2$$

Ομογενείς Εξισώσεις με σταθερούς συντελεστές: Γραφίδα:

$$\textcircled{\Pi\chi} \quad y''' + y'' + y' + y = 0 \Rightarrow$$

$$\lambda^3 + \lambda^2 + \lambda + 1 = p(\lambda)$$

$$\Rightarrow \underline{\lambda^4 - 1} = p(\lambda), \lambda \neq 1.$$

$$\left(\begin{array}{c} \lambda - 1 \\ (\lambda^2 - 1)(\lambda^2 - 1) \\ \downarrow \quad \downarrow \\ \pm 1 \quad \pm 1 \end{array} \right) \quad \left| \quad e^t, \cos t, \sin t. \right.$$

$$\textcircled{\Pi\chi} \quad y^{(5)} + y^{(4)} + \dots + y' + y = 0$$

$$\lambda^5 + \lambda^4 + \dots + \lambda + 1 = p(\lambda)$$

$$\textcircled{\Pi\chi} \quad y^{(2n+1)} + y^{(2n)} + \dots + y' + y = 0$$

$$p(\lambda) = \lambda^{2n+1} + \lambda^{2n} + \dots + \lambda + 1$$

Υποδείξεις για: Β. 29, Β. 36, Β. 23 (άλλυτες από φυλλάδιο)

Επίσης, βιβλίο σελ. 83 \rightarrow ασκήσεις 7, 8 (να τις δώ).